

бе си г. Бакалов. С голям интерес слушах да чуя от него защо от, еволюционер в младина, стана „революционер“ на старини.

С истинска вещина по въпросите той разви теориите за единството и развитието в природата; но и с истинска виртуозност на изпечен партизанин, той сжуме да се запази от изобличението, което можеше да получи от всеки незаслепен „учен“ и партизанин. Когато обясняваше развитието, на което е подложено всичко в природата, тогава неочаквано в всички слушатели се породиха интереса да чуе как сказчика обяснява „революцията“ в политическата икономия, в политиката. Г н Бакалов се досети и заговори за вулканите. И каза, че вулканите не сж нищо друго, освен революция в природата.

Не ми позволява местото да се разпростираме на дълго върху тоя пример, за да докажем колко г н Бакалов злоупотребява с фактите, когато доказва своето ново верую. Всеки непревзет интелегентен може лесно да разбере, че „вулканите“ в природата и „революциите“ в политиката по естество и цел сж две с нищо несравними явления. Защото: вулканите сж следствие на едно горящо сжстояние на дълбоката вътрешност на земята и с техното изригване природата не гони никакви задачи не постига никакви цели, освен туй, дето лавата сжсипва дето помине и изгаря дето падне. Вулкана не е нищо друго, освен едно връщо гжрне, на което огня като дойде малко по силен от нуждната за врението температура, то гжрнето кипва, изпуска част от сжджржанието си и щом огня намалее и гжрнето спира да кипи. Вулканите с нищо не изменят както законите на природата, така и общото положение на земята; те не подобряват, а влошават некой кжт от повърхнината на земята. Когато пжк, ако революциите имат за производ кипналото негодувание на масите, — подобно кипящето сжстояние на земята, то техната цел е подобрене поражението на масите. Но има и друго: вулканите сж неизбежно зло. Вулкана е отдушник на земята. Както машиниста пуца излишната в казана пара на своята машина, иначе тя може да се спуга, така и земята чрез вулканите изпуска излишната лава, иначе може да се потресе до пжлна катастрофа.

Революциите не сж необходимо зло. Те могат да допринесат нещо за човечеството, както е френската революция но те могат да донесат и само зло както е с руската революция, напр. която хвжрли един цял 150 милионен народ с десетки години назад в пжтя на културата и прогреса. Но защо да прибегваме до революциите, когато за подобрене